

שהחיינו והגייסנו לצימן הצהר

זו תורה וזו שכרה

מחוץ לגברת ביאליק היו שם הרבה סופרים ומשוררים: מאגדות הסופרים, מי אקוים וממאזניים. היתה זו פשוט חתייה. בית ביאליק, ברחוב ביאליק, המה מרוב חרבות, אנשים, עתונאים וצלמים. אלה ה' אחרונים הרגישו את עצמם יותר טוב מאשר בבית, מפני שטיפסו ללא כל מעצור רים נפשיים על כרכובי החלונות, ורכו לאנשים על הראש ולא התחשבו בשום

החתן מרדכי בן יחזקאל (האלפרין)

דינגוף הוא שהמציא את זה. היו או באוהה תקופה הרבה סופרים וקנים, שאיש לא קרא אותם ולכן היו שרויים במרה שחורה. קשה היה לנחם אותם, מפני ש' באותו זמן שלטו הבריטים והם לא רצו להכריח את האנשים לקרוא, או בתור נחמה קטנה — מה שנקרא אז בשם נחמה פורתא — החליטו לחלק פרסים: פרס אחד ל' ספרות יפה ופרס אחד לחכמת ישראל. מה זכתה פתאום גם חכמת ישראל לפרס? אם כבר, אז כבר יותר מתאים לצרף לספרות יפה את הספרות הבלשית, אבל באותו זמן לא היה מי שיתן עצה כי אני בעצמי הייתי אז ילד קטן שקרא רק את זול חרן. איך שלא יהיה, ככה זה נשאר. ספרות יפה וחכמת ישראל. עד עכשיו התקיימו כבר עשרים ושמונה חלוקות כאלה והיום מחלקים את העשרים ותשע. הצלמים מת' רגשים נורא וממשיכים לקפץ על כרכוב החלון ולמשיך בוילונות. ליד שולחן עגול המכוסה מפה אדומה, יושב חבר השופטים, סגן ראש עיריית תל-אביב (מפא"י) ושני חתני הפרס. החתן הראשון, זה של הספרות היפה, הוא מרדכי בן יחזקאל (האלפרין) שנולד לפני 77 שנה בגלינאי (גליציה) ל' אביו יחזקאל האלפרין (מצאצאי בעל "ספר הדורות") ולאמו חנה בת יעקב קנעלה. מה שהוא כתב, זה שזיכה אותו בפרס, הוא ספר המעשיות שיצא בששה כרכים עד עכשיו, ויש לו עוד ארבעה כרכים בכתב יד שהבטיחו לו להוציא. היות ובעצמי לא קראתי את הספר, אינני יודע אילו מעשיות יש שם ועל זה שאלתי כבר אנשים אינ' טליגנטיים, אבל לא מצאתי אף אחד, מלבד יוסיפון (יוסקוביץ) שקרא את הספר. ו' יוסיפון, שכן קרא, מבסוט מאוד מהמע' שיות, ואומר שכל מעשיה זה כפתור ופתח. החתן השני, זה של חכמת ישראל, היא הפרופסור מרדכי זאב (מרטיץ) בובר, שלפ' זקנו הלבן ועיניו הירודות זיקי אש, דומה יותר למשה רבנו מאשר למרטיץ בובר. הספרים שהוא קיבל עליהם את

הפרס, הם אור הגנוז ותעודה ויעוד. ברא' שון, כך אומרים לו, כתובים מעשיות על חסידים ובשני, לא הבנתי בדיוק מה, אבל בטח משהו חשוב כי אורת לא היו מעני' קים לו את הפרס. אחרי שאתם יודעים עם מי יש לכם עסק, אפשר כבר לתאר את הטכס: קודם כל, קם אליעזר שכטר, הממלא את מקום ראש העיר. ראש' העיר בעצמו לא היה, כי עוד לא חזר מהמזרח הרחוק. אתם צריכים להבין, שאם שמואל ביאליק נוסע לקונגו, או ראש העיר נוסע למזרח הרחוק, מפני שזכה זה כבר נהוג הרבה שנים בעיריה. אז אליעזר שכטר, זה שממלא את מקום ראש העיריה, פתח את הטכס, ואמר שיש לו סיפוק רב להתכנס כל שנה להענקת הפרס — ביום הולדתו של המשורר, בין תחלי הבית שבו שכן ויצר המשורר, כל שבתו בארץ... רגע אחד. מה עניין ה' משורר להר טניז? עד כמה שקראתי ו' שמעתי על שמואל ביאליק, או לא שמעתי עליו שהוא משורר. אני יודע שהוא היה מרכז מחלקת הנוער והספורט של עיריית חיפה והוא גם שאירגן (בהצלחה רבה) את כנס הפועל ואחר כך את יום העצמאות של קינגו. אבל מה לו ולשיריה? משהו פה לא נראה לי בסדר! כיון ששכטר ממשיך לדבר, אני משאיר את ברור עיניו של ביאליק לאחר כך, וממשיך להקשיב לנאום: ...עד עכשיו היתה הספרות העברית החדשה ידועה מעט מאוד בספרות העולם, בעיקר מפני שלא היתה ספרות הקשורה בסדרוריה משלה, ככל ספרות אחרת. עם קום מדינת ישראל התחילה בעולם התעני' ננות גם בספרות ישראל... כבר מזמן לא שמעתי דברים נכונים כאלה. וזה לא רק העולם, גם אליעזר שכטר התחיל כבר להתענין בספרות ישראל ועל זה יש כאן 300 עדים לפחות. אחרי ששכטר גמר להתענין בספרות יש' ראל, קיבלו את רשות הדיבור השופטים

בעצמם. פרופסור דב סגן — שאותו עצמו אי-אפשר היה לראות כי הצלמים הסתירו, אבל את קולו שמעו היטב — גילה את נימוקי השופטים להחלטתם להעניק את הפרס למרדכי בן יחזקאל. אחריו קם הפרופסור טורסיני וסיפר על הנימוקים שהניעו את החברים שלו להעניק את הפרס למרטיץ בובר. אחריהם קמו חתני הפרס לענות לנימוקי השופטים: יחזקאל בן מרדכי קם והתחיל לברך. בקול רועד מהתרגשות ומתשישות, בירך את ברכת שהחיינו וקיימנו והגייסנו לזמן הזה. אחר כך בירך את העיריה, את הקהל, את גברת ביאליק, את העתונאים והצלמים,

החתן מרדכי זאב (מרטיץ) בובר

ולבסוף את חבר השופטים. את השופטים הוא בירך לא כל כך על שהעניקו לו את הפרס, כמו על הסבלנות הרבה שהיתה להם, בקריאת ספורי מעשיותיו. לו עצמו, כך אמר מרדכי בן יחזקאל, לא היתה סבלנות כזו, אף על פי שכתב את הסיפור רים בעצמו וזה מוכיח שהוא יודע מה שהוא מדבר.

אחרי חתן הספרות היפה עלה לדוכן חתן חוכמת ישראל, מרדכי זאב (מרטיץ) בובר. ברגע שהתרומם בובר ממקומו והתחיל לדבר, עברה מעין התרגשות בקהל. כל אחד חיכה, שהנה עכשיו תפרוץ השערוריה. יש מין מזל כזה לטקסי קבלת פרסי ביא' ליק, שכמעט שלא עוברים בלי שערוריות. זה בדיוק כמו מלחמה שעוברת בלי אש. השערוריה שכולם חיכו לה, היתה צריכה להיות הכשר לשערוריה שהיתה במועצת העיריה מלפני יום, כאשר קמו נציגי חרות ודרשו לבטל את פרס ביאליק לבובר, מפני שביקש שלא יוציא להורג את אייכמן. כולם התכוננו לזה, שנביא השלום בובר, שזקנו הלבן מתנופף ברוח הפרצים, יקום ויזרוק את האלף לירות של הפרס לכל הרחוקות, או לפחות יענה לחרות ויתן להם באבי אביהם עד שישארו עם הלשון בחוץ. אבל מרטיץ בובר הוכיח שהוא באמת ראוי לפרס חכמת ישראל, היתה לו החכמה שלא לעשות שערוריה ולאכזב בכך את כל שוחרי הספרות שהתאספו בבית ביאליק, במקום להשמיץ את חרות דיבר בובר על הנציח ועל החולף. אני בעצמי לא מבין בזה הרבה אבל הגאום היה מאלף מאוד ואפילו תינכיל. למדתי ממנו את כל הנטיות של השורש היה: הוה, הויה, ישות, הויה עליונה, החת והוית. יתכן ששעור כזה לא אומר לכם כלום, אבל לי זה אמר הרבה כי עם הפועל היה יש לי תמיד בעיות. אחרי דבריו של מרטיץ בובר חילקו לשני חתני הפרס מתנה של ספרים בחינם מספרי הוצאת דביר, וזה היה הסוף, מפני שהסוס כבר נגמר.

כה אמן טוסבראהינדי

חוסר הוזהירות מאריך את החיים עלידי זה שהוא מקצר אותם במקומות הנכונים.

הצלמים (משמאל) מתרגשים נורא, כשהם מוטכמים על ההזון. ליד השוהזן יושבים השופטים והחתנים